

Spletna dostopnost

**Ocena dostopnosti spletnega mesta
"Slovensko ogrodje kvalifikacij"**

<http://www.nok.si>

Izvajalec: Tilen Škraba s.p., Skopska ulica 4, Ljubljana

Presojevalci: Tilen Škraba, Andreja Bevc

Preverjanje skladnosti z Zakonom o dostopnosti spletišč in mobilnih aplikacij (ZDSMA) se izvaja s presojo WCAG 2.1 (vsi nivoji) in upoštevanjem zahtev in omejitev področnega zakona. Zakon se sklicuje na standard **EN 301 549**, katerega najnovejša različica je V2.1.2, ki se nanaša na WCAG 2.1. Predhodna različica se je nanašala na WCAG 2.0, ki je vseboval 13 ključnih smernic manj.

ZDSMA predvideva tudi nekatere izjeme, ki so opredeljene v 3. členu zakona:

(1) Ne glede na določbo prejšnjega člena se ta zakon ne uporablja za naslednja spletišča in mobilne aplikacije:

- spletišča in mobilne aplikacije javne radiotelevizije in drugih organov, ki opravljajo javno službo radiotelevizije, in
- spletišča in mobilne aplikacije vrtcev, osnovnih ter srednjih šol, razen za vsebino spletišč in mobilnih aplikacij, ki se nanaša na osnovne informacije o zavodu, informacije o vpisnem postopku in druge upravne informacije, kot so na primer šolski koledar in urniki. Če so te informacije dostopne v skladu s tem zakonom prek drugega spletišča ali mobilne aplikacije, jih ni treba zagotavljati na spletišču ali v mobilni aplikaciji vrtca, osnovne ali srednje šole.

(2) Ta zakon se ne uporablja za naslednje vsebine spletišč in mobilnih aplikacij:

1. pisarniške datoteke, objavljene pred 23. septembrom 2018, razen če je taka vsebina potrebna za vodenje upravnih postopkov;
2. predhodno posnete medijske vsebine, objavljene pred 23. septembrom 2020;
3. v živo predvajane medijske vsebine;
4. spletne zemljevide in storitve kartiranja, če so bistvene informacije o zemljevidih, namenjenih navigaciji, zagotovljene na dostopen digitalen način;
5. vsebino, ki jo dodajo tretje osebe in ki je zavezanec ne financira in ne razvija ter ni pod njegovim nadzorom;
6. reprodukcije del kulturne dediščine, ki ne morejo biti v celoti dostopne, ker:
 - zahteve glede dostopnosti niso združljive bodisi z ohranitvijo bodisi s kakovostjo reprodukcije del kulturne dediščine (na primer kontrast) ali
 - ni avtomatiziranih in stroškovno učinkovitih rešitev, s katerimi bi brez težav ustvarili izvleček besedila rokopisa ali drugih del kulturne dediščine in ga preoblikovali v obliko, združljivo z zahtevami glede dostopnosti;
7. vsebino arhiviranih spletišč in mobilnih aplikacij, ki ni potrebna za vodenje upravnih postopkov in se po 23. septembru 2019 niti ne posodablja niti ne ureja.

Pri presoji spletišča www.nok.si sta pomembni predvsem 1. točka 3. odstavka tretjega člena zakona, ki opredeljuje, da se zakon ne uporablja za pisarniške datoteke objavljene pred 23. septembrom 2018 in 2. točka 2. odstavka tretjega člena zakona, ki opredeljuje, da se zakon ne uporablja za predhodno posnete medijske vsebine, objavljene pred 23. septembrom 2020.

Predhodno posnetih video vsebin je na strani kar nekaj in kljub določenim popravkom nekatere, predvsem zaradi visokih zahtev WCAG 2.1, še vedno niso dostopne. Kolikor se le da so bile za te vsebine pripravljene ustrezne alternative.

Povzetek pregleda

Ocena skladnosti spletnega mesta <https://www.nok.si> je bila izvedena glede na smernice WCAG 2.1 in Zakon o dostopnosti spletišč in mobilnih aplikacij (ZDSMA). Preverjala so se vsa posamezna merila glede na smernice WCAG 2.1, skladno z metodologijo WCAG EM 1.0, kar pomeni, da je razvidna tudi skladnost s posameznimi nivoji skladnosti v okviru WCAG (A, AA, AAA).

Spletno mesto na dan končnega pregleda dosega skladnost z ZDSMA. Spletno mesto glede na izjeme, ki jih določa zakonodaja ne dosega skladnosti z nivojem skladnosti WCAG 2.1, nivo A (najnižji nivo skladnosti). Doseganje skladnosti je natančno opredeljeno v »Ocena skladnosti spletnega mesta po posameznih merilih«.

Struktura strani je določena tako z uporabo naslovov (H), kot regij oziroma ustreznih aria-role alternativ.

Netekstovne vsebine so večinoma pravilno opredeljene. Na strani obstaja kar nekaj slik, ki so namenjene le zaradi izgleda in ne predstavljajo nobene vsebine. Take slike morajo biti označene kot oblikovne (alt=""). To je še posebej moteče, ko imajo take slike enak opis, kot bližnji naslov, saj to podvojuje vsebino.

Na straneh z novicami (pri posamezni novici) je **gnezdenje naslovov neustrezno**, saj preskoči s H1 na H3. Tu naj opozorimo, da je povezana vsebina ponekod vsebinsko ne dovolj dobro opredeljena za vse normalno videče uporabnike, za slepe v povezavi pa npr. je opredeljena bolje.

Povezave na strani nimajo ustreznih opisov povezav in jih bralniki zaslona ne morejo ustrezno prepoznati. Na strani <https://www.nok.si/aktualno> je to npr. ustrezno rešeno, na osnovi strani po novem žal ne. Za čim boljše dostopnost spletne strani z uporabo podpornih tehnologij se na strani izogibajo podvojenim povezavam.

Velik del vsebin na osnovni strani predstavljajo **videoposnetki**, ki deležnikom predstavljajo sistem kvalifikacij ter prednosti za posamezne ciljne skupine. Nekateri posnetki so z dodatkom podnapisov sedaj dostopni. Na strani vseeno ostajajo deloma nedostopne video vsebine, ki ne za zadostujejo WCAG 2.1 AA in so za predstavitev delovanja ključne. Nedostopnost starih video vsebin trenutno ne pomeni neskladnosti z ZDSMA, se pa na strani nahajajo tudi novejši videoposnetki, ki so nedostopni in predstavljajo neskladnost (npr. https://www.youtube.com/watch?v=t7Dt_76HHc4).

Kontrasti na strani so neustrezni predvsem pri piškotkih, kjer je povezava označena le z barvo in ob tem ne dosega zahtevanih kontrastov. Izvajalci naj barve preverijo z uporabo <https://webaim.org/resources/linkcontrastchecker/>

Uporaba izključno s tipkovnico je ustrezno zagotovljena in tudi na tem področju nismo odkrili odstopanj.

Spletno mesto vsebuje kar nekaj obrazcev. Pri ponovnem pregledu zaradi kompleksnosti obrazcev nismo ponovno preverjali, saj predvidevamo, da se niso spremenili – na strani naj bi bile le manjše spremembe.

Perceivable

Web content is made available to the senses - sight, hearing, and/or touch

Guideline 1.1 Text Alternatives: Provide text alternatives for any non-text content	PADE
1.1.1 Non-text Content (Level A)	PADE
Guideline 1.2 Time-based Media: Provide alternatives for time-based media	PADE
1.2.1 Prerecorded Audio-only and Video-only (Level A)	NP
1.2.2 Captions (Prerecorded) (Level A)	PADE
1.2.3 Audio Description or Media Alternative (Prerecorded) (Level A)	PADE
1.2.4 Captions (Live) (Level AA)	NP
1.2.5 Audio Description (Prerecorded) (Level AA)	NP
1.2.6 Sign Language (Prerecorded) (Level AAA)	NP
1.2.7 Extended Audio Description (Prerecorded) (Level AAA)	NP
1.2.8 Media Alternative (Prerecorded) (Level AAA)	NP
1.2.9 Audio-only (Live) (Level AAA)	NP
Guideline 1.3 Adaptable: Create content that can be presented in different ways (for example simpler layout) without losing information or structure	PADE
1.3.1 Info and Relationships (Level A)	PADE
1.3.2 Meaningful Sequence (Level A)	NP
1.3.3 Sensory Characteristics (Level A)	NP
1.3.4 Orientation (WCAG 2.1 Level AA)	NP
1.3.5 Identify Input Purpose (WCAG 2.1 Level AA)	NP
1.3.6 Identify Purpose (WCAG 2.1 Level AAA)	NP
Guideline 1.4 Distinguishable: Make it easier for users to see and hear content including separating foreground from background	PADE
1.4.1 Use of Color (Level A)	PADE
1.4.2 Audio Control (Level A)	NP
1.4.3 Contrast (Minimum) (Level AA)	PADE
1.4.4 Resize text (Level AA)	NP
1.4.5 Images of Text (Level AA)	NP
1.4.6 Contrast (Enhanced) (Level AAA)	NP
1.4.7 Low or No Background Audio (Level AAA)	NP
1.4.8 Visual Presentation (Level AAA)	NP
1.4.9 Images of Text (No Exception) (Level AAA)	NP

1.4.10 Reflow (WCAG 2.1 Level AA)	NP
1.4.11 Non-text Contrast (WCAG 2.1 Level AA)	NP
1.4.12 Text Spacing (WCAG 2.1 Level AA)	NP
1.4.13 Content on Hover or Focus (WCAG 2.1 Level AA)	NP

Operable

Interface forms, controls, and navigation are operable

Guideline 2.1 Keyboard Accessible: Make all functionality available from a keyboard	NP
2.1.1 Keyboard (Level A)	NP
2.1.2 No Keyboard Trap (Level A)	NP
2.1.3 Keyboard (No Exception) (Level AAA)	NP
2.1.4 Character Key Shortcuts (WCAG 2.1 Level A)	NP
Guideline 2.2 Enough Time: Provide users enough time to read and use content	NP
2.2.1 Timing Adjustable (Level A)	NP
2.2.2 Pause, Stop, Hide (Level A)	NP
2.2.3 No Timing (Level AAA)	NP
2.2.4 Interruptions (Level AAA)	NP
2.2.5 Re-authenticating (Level AAA)	NP
2.2.6 Timeouts (WCAG 2.1 Level AAA)	NP
Guideline 2.3 Seizures and Physical Reactions: Do not design content in a way that is known to cause seizures or physical reactions.	NP
2.3.1 Three Flashes or Below Threshold (Level A)	NP
2.3.2 Three Flashes (Level AAA)	NP
2.3.3 Animation from Interactions (WCAG 2.1 Level AAA)	NP
Guideline 2.4 Navigable: Provide ways to help users navigate, find content, and determine where they are.	PADE
2.4.1 Bypass Blocks (Level A)	NP
2.4.2 Page Titled (Level A)	NP
2.4.3 Focus Order (Level A)	NP
2.4.4 Link Purpose (In Context) (Level A)--	PADE
2.4.5 Multiple Ways (Level AA)	NP
2.4.6 Headings and Labels (Level AA)	PADE
2.4.7 Focus Visible (Level AA)	PADE

2.4.8 Location (Level AAA)	NP
2.4.9 Link Purpose (Link Only) (Level AAA)	NP
2.4.10 Section Headings (Level AAA*)	PADE
Guideline 2.5 Input Modalities: Make it easier for users to operate functionality through various inputs beyond keyboard.	NP
2.5.1 Pointer Gestures (WCAG 2.1 Level A)	NP
2.5.2 Pointer Cancellation (WCAG 2.1 Level A)	NP
2.5.3 Label in Name (WCAG 2.1 Level A)	NP
2.5.4 Motion Actuation (WCAG 2.1 Level A)	NP
2.5.5 Target Size (WCAG 2.1 Level AAA)	NP
2.5.6 Concurrent Input Mechanisms (WCAG 2.1 Level AAA)	NP

Understandable

Information and the operation of user interface must be understandable.

Guideline 3.1 Readable: Make text content readable and understandable	NP
3.1.2 Language of Parts (Level AA)	NP
3.1.3 Unusual Words (Level AAA)	NP
3.1.4 Abbreviations (Level AAA)	NP
3.1.5 Reading Level (Level AAA)	NP
3.1.6 Pronunciation (Level AAA)	NP
Guideline 3.2 Predictable: Make Web pages appear and operate in predictable ways	NP
3.2.1 On Focus (Level A)	NP
3.2.2 On Input (Level A)	NP
3.2.3 Consistent Navigation (Level AA)	NP
3.2.4 Consistent Identification (Level AA)	NP
3.2.5 Change on Request (Level AAA)	NP
Guideline 3.3 Input Assistance: Help users avoid and correct mistakes	NP
3.3.1 Error Identification (Level A)	NP
3.3.2 Labels or Instructions (Level A)	NP
3.3.3 Error Suggestion (Level AA)	NP
3.3.4 Error Prevention (Legal, Financial, Data) (Level AA)	NP
3.3.5 Help (Level AAA)	NP
3.3.6 Error Prevention (All) (Level AAA)	NP

Robust

Content must be robust enough that it can be interpreted by a wide variety of user agents, including assistive technologies

Guideline 4.1 Compatible: Maximize compatibility with current and future user agents, including assistive technologies	PADE
4.1.1 Parsing (Level A)	PADE
4.1.2 Name, Role, Value (Level A)	NP
4.1.3 Status Messages (WCAG 2.1 Level AA)	NP